

काँग्रेस पक्षाची मिडीयात झळझळाट

अरुण जेटली
विरोधी पक्षनेते (राज्यसभा)

लोकसभेच्या निवडणुकीला तीन महिने बाकी आहेत. ही निवडणुक अनेक टप्प्यात होणार आहे. वर्तमान अपेक्षेप्रमाणे प्रचार निवडणुक मार्चच्या शेवटी सुरु होऊन एप्रिल किंवा मे 2014 पर्यंत पूर्ण होईल अशी शक्यता आहे. काँग्रेस पक्षाची निवडणुक जाहिरात प्रसारमाध्यमे, टीव्ही आणि आऊटडोर जानेवारीपासूनच सुरु झाली आहे. निवडणुक प्रचार ही एक खर्चाची बाब आहे. जाहिरातींच्या सामान्य खर्चाशिवाय अनेक प्रसार माध्यमांच्या जाहिरातींच्या दरावर निवडणुक प्रीमीयम दर लावण्यात येतो. हा दर अनेकपटीने वाढतो. ही सामान्य प्रथा उमेदवारी अर्ज दाखल करण्याच्या प्रक्रियेसोबतच सुरु होते आणि प्रचार अभियानास दोन आठवडे असतील तेव्हा ती अधिकच वेग घेते.

साहजिकच आहे, काँग्रेस पक्ष जाहिरातीसाठी विशाल बजेटचे वाटप करतो. त्यांची जाहिरात चार महिन्यांपर्यंत चालते. सूचित जाहिरातींबाबत विशाल प्रमाण असून त्यातील समाविष्ट संदेश विचित्र असतो. काँग्रेस पक्षाने पंतप्रधानपदाचा उमेदवार सध्या जाहिर न करण्याचा निर्णय घेतला आहे. साहजिकच आहे जाहिरात अभियानात काँग्रेस पक्षाचा पडद्यामागचा उमेदवार कोण असेल याकडे आसपासच्या जनतेचे लक्ष केंद्रित होईल. आतापर्यंत पाहण्यात आले आहे की, प्रचार अभियानात पंतप्रधानांचा उल्लेख करण्यात येत नाही. युपिए सरकारच्या कामगिरीचा सुद्धा कमी उल्लेख आहे. युपिए सरकार शिवाय काँग्रेस पक्षाच्या अध्यक्षीय पण उल्लेख नाही. समग्र अभियान राहुल गांधी यांच्या आसपास केंद्रित आहे. काँग्रेस पंतप्रधानपदाचा कोणताही सत्ताधारी उमेदवार जाहीर केला नाही. जर राहुल गांधी खरोखर पंतप्रधानपदाचे उमेदवार नसतील तर कशासाठी हे अभियान त्यांच्या आसपास केंद्रित करण्यात आले आहे.

या प्रश्नाचे उत्तर स्पष्ट आहे. काँग्रेस अधिकृत रित्या पंतप्रधान पदाचा उमेदवार म्हणून राहुल गांधी यांचे नाव जाहिर न करण्याचे कारण असे आहे की जर प्रतिकूल परिणाम येतील तर त्यांना जबाबदार धरले जाणार नाही. त्यामुळे एका वास्तविक उमेदवाराऐवजी कायदेशीर उमेदवार जाहिर करण्याच्या वैकल्पिक व्यूहरचनेचा प्रयास करण्यात आला. सकारात्मक परिणाम आले तर राहुल गांधी यांचे नाव जाहीर करण्यात येईल आणि नकारात्मक परिणाम आले तर त्याचे खापर काँग्रेस पक्षावर फोडण्यात येईल.

काँग्रेस पक्ष काही दिवसाआधी राहुल गांधी यांची इमेज सुधारण्यासाठी विशाल रक्कमेचे वाटप करण्याची बाब काँग्रेसने खोडून काढली. आता ती बाब खोटी असल्याचे कळते. उमेदवाराची कामगिरी अनुरूप नसेल तर त्याची इमेज जाहिरातीद्वारे बनवली जाऊ शकते का? प्रतिकूल परिस्थितीत त्यांची परिस्थिती पत्यांच्या बंगल्याप्रमाणे झाली आहे. जाहिरातींमुळे प्रोडक्ट बाजारात विकू शकतात नेते नाही.